

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Tre opbyggelige Taler, 1844

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 5", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 5*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1998 , s. 1. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-3t44-txt-shoot-id3da9a535-1660-487c-8464-8a2e46dd478f.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 5

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

»Thi vor Trængsel, som er stakket og let, skaffer os en over al Maade stor, evig Vægt af Herlighed.« Disse ere Apostelens Ord, som vi have forelæst. M. T., dersom Du aldrig havde hørt Paulus' Navn nævne, dersom dette Navn saa langt fra at være, hvad det er blevet Dig fra Din tidligste Barndom, ærværdigt og helligt, var Dig ubekjendt, tænk Dig dette, og tænk Dig da, at disse Ord bleve Dig forelagte med den Anmodning, deraf at slutte, hvorledes vel den Mands Lod maatte have været, der kunde give Livet paa Jorden og Saligheden hisset et saadant Vidnesbyrd. Du vilde da vel prøve Ordene, Du vilde lade dem lyde sammen med Andres Vidnesbyrd om Livets Nød og Evighedens Herlighed, og da vilde Du vel slutte, at denne Mand havde levet temmelig stille og uforstyrret i hæderlig Ubemærkethed, fjernet fra Livets store Afgjørelser, vel ikke ganske uden Fortrolighed med den Lidelsernes forborgne Viisdom, der er for de Indviede, men dog heller ei forsøgt i den yderste Prøve, i jordisk Nøds, i sjelelig Anfægtelses Livsfare. Dersom det forlangtes af Dig, at ombytte dette Udsagn med et lignende, da vilde Du maaskee benytte et ikke ubekjendt Vers, hvilket vi dog ikke her kunne anføre, da det er i et fremmedt Sprog; men de lykkeligt valgte Ords skjønne Mening er omtrent denne: at Jorden er skjøn nok som Bedested for Den, der venter en Evighed, men ikke skjøn nok til derover at glemme, at man dog kun er underveis. Og denne Udvikling vilde vel tilfredsstillende Dig selv og de Andre – tænk Dig, at der i samme Øieblik traadte en Mand til, som sagde: disse Ord ere af Apostelen Paulus, og som nu fortalte Dig, hvad vel Ingen behøver at fortælle Dig, at denne Mand var bleven standset paa Forargelsens Vei, og altsaa vel var forsøgt i Sjelens Livsfarer; at han har været henrykket i den tredje Himmel, og altsaa vel fristet til at fatte Afsmag for Jordlivet; at han har vidnet med en Begeistring, saa han syntes Tilhørerne en Rasende; at han i 40 Aar omtumledes i Verden, uden vist Sted, fredløs og priisgiven, Jøder en Forargelse, Græker en Daarskab, udskudt af Verden, i Livsfare, i Hunger, i Nøgenhed, i Fængsel, og at han endeligen blev henrettet som en Forbryder – vilde Du da ikke studse, vilde det ikke svimle for Dig, fordi Din Maalestok ikke kunde frembringe et saadant Forhold! Lad Ungdommen forsøge sig derpaa! Ja Ungdommen er hurtigt tilskyndet til Beundring, og dens Begreb ikke mindre hurtigt; naar den faaer et rundt Tal, da er den snart ved Maalet, og iilsom til at lægge sammen. Om den end begeistres ved Tanken om Paulus, o, dens Begeistring forstaaer ham ikke, og bedrager kun sig selv. Lad Erfaringen stave sig frem, den vilde vel sige: et saadant Liv er jo en evig Trængsel, ikke til at udholde – en evig Trængsel, er dette den oplysende Fortolkning til Textens Ord: vor Trængsel som er stakket og let? Og dog var vel Paulus ikke uden Maal og ikke uden Maalestok, thi Evigheden var hans Maal, og dens Salighed hans Maalestok. Naar da Trængselens Uveirssky begyndte at staae stille og true med Forfærdelse, naar Sjelen vilde forsmægte af Frygt og angstfuld Forventning, da tænker jeg, hvis vi tør tale saaledes, da tog han Maalestokken, prøvede sig frem, og see, Trængselen var stakket og let. Naar Menigheden foer vild, naar falsk Lærdom og menneskelig Ustadighed sammenfygede Meninger, saa Sandhedens Vei blev ufremkommelig, og der intet Maal var, da var Himlen hans Maal. Naar han selv sidder i Fængsel, naar Vildfarelsen voxer og trives, medens han Intet formaaer, naar hans Virksomheds Maal er Erfaringen en Daarskab, fordi det gaer tilbage, da er Himlen hans Maal. Naar Lidelsens Grad berøver Sjelen Fatning, da tænker jeg, da tager han sin Maalestok frem, og see, den bliver stakket og let, medens den vel var bleven ikke til at udholde, hvis han havde søgt Veiledning hos menneskelige Trøstegrunde. Naar Livets Byrde hviler tungt paa ham, naar Tanken lægger de forbigangne Dages Byrde dertil, og han næsten segner under Vægten, naar Erfaringen for længst har opgivet Maalet og er villig til at erklære ham for »den Elendigste blandt Mennesker« (1 Cor. XV, 19), naar selv den ellers Gudhengivne ingen anden Trøst har end »det Ønske, at hans Ulykker alle tilsammen maae lægges paa Vægtskaalen for at veies (Job VI., 2), ingen anden Lindring end det at vide, hvor tung Byrden er: da veier Paulus paa den, og see, den bliver let; thi Himlens Salighed er en over al Maade stor og evig Vægt af Salighed, og han var kun da den Elendigste, naar han »haabede alene for dette Liv« (1. Cor. XV., 19). Erfaringen forstaaer sig jo paa Maal og Vægt, men hvad formaaer den; den formaaer neppe engang at løfte de apostoliske Lidelser for at lægge dem paa Vægtskaalen, men Paulus forstaaer, at Himlens Salighed har en evig Overvægt. Erfaringen veed jo at trøste paa mange Maader, men over al Maade veed kun Himlens Salighed at trøste. Erfaringen veed jo længe at hitte paa Glæde for den Bekymrede, men en Glæde over al Forstand kjender den, som naturligt er, ikke. Erfaringen kjender alle det menneskelige Hjertes mange Paafund, men en Fryd, der ikke opkom i noget Menneskes Hjerter, kjender den ikke. Og dog er det Liv, som er uden Maal og Maalestok, trøstesløst og forvirret, og dog er det Liv, hvis Erfaring ikke endte med at sande, at Erfaringen ikke strækker til, kun et Løb paa det Uvisse, der fortabes i Vildsporet, en Fegten i Luften, som Vinden henveirer, en Skrift i Sandet, hvilken Havet udsletter. Den, der har erfaret dette, han vil vel søge et Maal, der altid er gyldigt, en Maalestok, der altid er gyldig. Og Forventningen af en evig Salighed er en Tilflugt i Nøden, en Fæstning, Livet ikke kan indtage med sin Storm, en Anviisning, hvilken Nød og Lidelser ikke kan udslette; og Samlivet med denne Forestilling nærer et Menneske stærkere end Moderens Melk det diende Barn, og fra denne Forestilling vender han atter styrket tilbage, meest styrket netop da, naar hans Stræben ikke er at vænne sig fra, men vænne sig til denne Næring.